

การแปรการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาไทยดำ
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

The Lexical Variations between Three Generations of Tai Dam
in Khaoyoy District, Petchaburi Province

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ¹

Suwattana Liamprawat

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการแปรด้านการใช้ศัพท์และรูปแบบของศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาไทยดำหรือภาษาไทโขง ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้หน่วยรรถจำนวน 650 หน่วยรรถไปสอบถามผู้บอกภาษาและแบ่งผู้บอกภาษาเป็น 3 ระดับอายุคือ ระดับอายุที่ 1 อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 อายุตั้งแต่ 35-55 ปี ระดับอายุที่ 3 อายุตั้งแต่ 18-30 ปี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ไทดำมากที่สุดและผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์ไทดำน้อยที่สุด ส่วนการใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่นนั้น ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้มากที่สุด นอกจากนั้นมีการแปรเสียงพยัญชนะและสระในศัพท์ไทดำและศัพท์อื่น ส่วนการแปรความหมายของศัพท์พบว่ามีความหมายกว้างออกและแคบเข้า นอกจากนั้นยังพบการสูญเสียศัพท์และการใช้ศัพท์อื่นแทนภาษาไทยดำด้วย

คำสำคัญ: 1. การแปรการใช้ศัพท์. 2. ภาษาไทดำ. 3. คนสามระดับอายุ.

¹ รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

Abstract

This research article aims to investigate lexical variations in three generations of Tai Dam or Thai Song at Tambol Nong Prong, Khaoyoy District, Petchaburi Province. Focusing on variation in lexical forms and usages, this study examines 650 semantic units and divides the informants into three groups: (i) informants who are 60 years old or older, (ii) informants who are 35-55 years old, and (iii) informants who are 18-30 years old. Results showed that informants in the first groups used lexical items in Tai Dam more than informants in other groups. Informants in the third group used lexical items in Tai Dam less than other groups. Informants in the second group, however, were found to use lexical items in Tai Dam together with other lexical items. While the informants in the second group exhibited the highest use of lexical items in Tai Dam together with other lexical items. Additionally, variations in consonant and vowel sounds were demonstrated in both in Tai Dam lexical items and other items. Semantic variation included both widening of and narrowing of meanings. Loss of Tai Dam lexical items as well as substituting Tai Dam lexical items with other lexical items was also found in this study.

Keywords: 1. Lexical variation. 2. The Tai Dam Language. 3. Three generations of informants.

บทนำ

ชาวไททรงดำ ลาวโซ่ง หรือไทดำ เป็นชนกลุ่มหนึ่งที่พูดภาษาตระกูลไท (Tai Family) กลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern group) ซึ่งตามการแบ่งของ ฟิง กวย ลี (Li, 1959) อธิบายว่าชาวไทดำมีถิ่นฐานเดิมอยู่ทางตอนใต้ของจีน ติดต่อกับเวียดนาม ตอนเหนือ ตั้งบ้านเรือนกระจายตั้งแต่มณฑลกวางสี ยูนนาน ตั้งเกี้ยว ลุ่มแม่น้ำดำและลุ่มแม่น้ำแดง แคว้นสิบสองจุไทย โดยมีเมืองแถนหรือเดียนเบียนฟูเป็นศูนย์กลางการปกครองตนเองอย่างอิสระ ชาวไทดำอพยพเข้าสู่ประเทศไทยด้วยเหตุผลทางสงคราม ตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี (พ.ศ. 2322) จนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2430) โดยตั้งถิ่นฐานที่เมืองเพชรบุรีเป็นแห่งแรกเพราะภูมิประเทศมีป่าเขามาก มีหุบเขา ห้วย ลำธาร น้ำท่วมไม่ถึง ชาวไทดำจึงปลูกสร้างบ้านเรือนอาศัยเป็นกลุ่มๆ กระจายกันไป หมู่บ้านแห่งแรก คือ บ้านหนองปรัง อำเภอเขาย้อย (บังอร ปิยะพันธุ์, 2541 : 31) ที่บ้านหนองปรังเป็นชุมชนชาวไทดำที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีชาวไทดำอาศัยอยู่กว่า 700 หลังคาเรือนและยังคงรักษาเอกลักษณ์ด้านภาษาและวัฒนธรรมไว้ได้ (สุนทรรัตน์ แสงงาม, 2549 : 2) นอกจากนี้ยังมีชาวไทดำอาศัยในตำบลห้วยท่าช้าง ตำบลหนองชุมพลเหนือ ตำบลหนองชุมพล ตำบลเขาย้อย ตำบลทับคาง ตำบลบางเค็ม ตำบลหนองปลาไหล อำเภอเขาย้อย (สมทรง บรุชพัฒน์และคณะ, 2554 : 212) ปัจจุบันมีชาวไทดำอาศัยหลายจังหวัดในประเทศไทย เช่น จังหวัดเพชรบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม สมุทรสาคร กาญจนบุรี ลพบุรี สระบุรี พิจิตร พิษณุโลก กำแพงเพชร สุโขทัย เลย (พินดา เย็นสมุทร, 2524 : 29-30)

ผู้วิจัยสังเกตว่าปัจจุบันชุมชนภาษาไทยดำในประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการพัฒนาประเทศทุก ๆ ด้านทำให้กลายเป็นชุมชนทวิภาษา (Bilingual community) หรือชุมชนพหุภาษา (Multilingual community) เพราะอิทธิพลของสื่อมวลชน การศึกษา ตลอดจนการพบปะคนต่างถิ่น ชาวไทดำจำเป็นต้องสื่อสารด้วยภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาราชการ กล่าวคือ คนวัยหนุ่มสาวมักใช้ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ หรือใช้ร่วมกับภาษาไทยดำ ในขณะที่คนวัยทำงานหรือวัยชรานิยมใช้ศัพท์ไทดำมากกว่า

จากข้อสังเกตดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำแนวคิดของการศึกษาภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics) มาเป็นกรอบความคิดในการศึกษาคั้งนี้ โดยใช้ทฤษฎีการแปร (Variation theory) ที่อธิบายว่าทุกภาษามีการแปร กล่าวคือ มีการใช้รูปภาษาที่ต่างกันสลับกันได้ โดยไม่ทำให้ความหมายแก่นเปลี่ยนไป ภาษาศาสตร์สังคมถือว่า ไม่มีการแปรใดเป็นการแปรอิสระ (Free variation) เพราะการแปรทุกกรณีสามารถอธิบายได้ด้วย

เงื่อนไขปัจจัยทางสังคม เช่น เพศ วัย การศึกษา ถิ่นที่อยู่ สถานการณ์

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการแปรของการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาไทยต่ำ เนื่องจากการศึกษาภาษาโดยใช้ตัวแปรอายุจะทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่ (Change in progress) ได้ชัดเจนขึ้น ดังแนวคิดของลาบอฟ (Labov, 1972 อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2544 : 39) ที่ว่า ความเปลี่ยนแปลงของภาษาเห็นได้จากการแปรของภาษาในคนต่างรุ่นกัน ภาษาของผู้ที่มีอายุมากที่สุดสามารถเปรียบได้กับภาษาในอดีต ภาษาของผู้พูดรุ่นกลางๆ ก็ถือได้ว่าเป็นภาษาปัจจุบัน และภาษาของคนรุ่นอายุน้อยถือได้ว่าเป็นภาษาของอนาคต ความแตกต่างกันของภาษา เช่นว่านี้ เปรียบเหมือนความแตกต่างของกาลเวลาจริง ซึ่งลาบอฟ (Labov, 1972) เรียกความเปลี่ยนแปลงนี้ว่า การเปลี่ยนแปลงในเวลาเสมือนจริง (Change in apparent time) ตรงข้ามกับการเปลี่ยนแปลงในเวลาจริง (Change in real time)

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยหลักเรื่อง “ชาติพันธุ์ : กระบวนทัศน์ใหม่ในการสืบสานภาษาและวัฒนธรรม” มีจุดมุ่งหมายคือศึกษากระบวนการทางภาษาที่ดำเนินอยู่ ตลอดจนศึกษาแนวทางใหม่ในการสืบสานภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ส่วนจุดมุ่งหมายของบทความวิจัยนี้คือ เพื่อศึกษาการแปรด้านการใช้ศัพท์และการแปรด้านรูปศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาไทยต่ำ ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยมีตัวแปรอิสระ (Independent variable) คือระดับอายุของผู้บอกภาษา ส่วนตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ จำนวนหน่วยอรรถ (Semantic unit)² จำนวน 650 หน่วยอรรถ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. **สำรวจเอกสารและคัดเลือกหน่วยอรรถ** ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการแปรของภาษาและคัดเลือกหน่วยอรรถที่ใช้เก็บข้อมูลจากงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยต่ำหรือลาวโซ่ง³ โดยมีเกณฑ์คัดเลือกหน่วยอรรถ ดังนี้

1.1 เป็นศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น คำเรียกเครือญาติ บุคคลในสังคม คำเรียกอาหารการกิน คำเรียกพืช ผัก ผลไม้ ธรรมชาติ วัตถุ เครื่องแต่งกาย กิริยาอาการ

1.2 เป็นหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาไทยต่ำใช้รูปศัพท์ต่างกับภาษาไทย

² หน่วยอรรถ (Semantic unit) คือ หน่วยความหมายที่แทนด้วยศัพท์จำนวน 1 ศัพท์ หรือมากกว่า

³ ดูรายชื่องานวิจัยในบรรณานุกรม

กรุงเทพฯ เช่น

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยคำ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ</u>
‘มะละกอ’	/ma ⁴ hoŋ ³ /	/ma ⁴ la ⁴ ko: ¹ /
‘ใบแมงลัก’	/sa ⁴ la:ŋ ⁵ ka:n ³ kha:w ¹ /	/baj ¹ mɛ:ŋ ² lak ⁴ /
‘จิ้งจก’	/to: ¹ ja: ² huan ² /	/ciŋ ⁵ cok ³ /

1.3 เป็นหน่วยอรรถที่มีลักษณะของเสียงปฏิภาคที่แสดงลักษณะเฉพาะกลุ่มย่อยของภาษาไทยถิ่น กล่าวคือศัพท์ที่ผู้ออกภาษาไทยคำออกเสียงสระหรือพยัญชนะบางเสียงต่างกับภาษาไทยกรุงเทพฯ อันแสดงลักษณะเฉพาะของภาษาไทยคำ เช่น เสียงพยัญชนะต้นที่มีปฏิภาคคือ /ph, th, kh/ ในภาษาไทยกรุงเทพฯ จะเป็นเสียง /p, t, k/ ในภาษาไทยคำในคำที่ใช้พยัญชนะต้นอักษรต่ำ < พ ท ค > เนื่องจากภาษาไทยคำจัดอยู่ในกลุ่มพยัญชนะต้นไม่มีลม (P group) และจะมีปฏิภาคกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มพยัญชนะต้นมีลม (PH group) ตามการแบ่งของเจมส์ อาร์ แชมเบอร์เลน (Chamberlain, 1975) เช่น

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยคำ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ</u>
‘พาน’	/pa:n ² /	/pha:n ² /
‘ท่อ’	/to: ⁴ /	/tho: ⁴ /
‘คอ’	/ko: ² /	/kho: ² /

เสียงปฏิภาคพยัญชนะต้นอื่นๆ ระหว่างภาษาไทยคำกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ได้แก่ เสียง /h/ ในภาษาไทยคำจะเป็นเสียง /r/ ในภาษาไทยกรุงเทพฯ เสียง /s/ ในภาษาไทยคำจะเป็นเสียง /kh/ ในภาษาไทยกรุงเทพฯ เช่น

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยคำ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ</u>
‘รู’	/hu: ² /	/ru: ² /
‘ไซ้’	/saj ³ /	/khaj ³ /

ส่วนศัพท์ที่มีสระเสียงสั้นและพยัญชนะท้าย /ʔ/ ในภาษาไทยคำจะเป็นสระเสียงยาวหรือสระประสม และพยัญชนะท้าย /k/ ในภาษาไทยกรุงเทพฯ เช่น

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยคำ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ</u>
‘รากไม้’	/haʔ ⁴ /	/ra:k ⁴ /
‘ลูก’	/luʔ ⁴ /	/lu:k ⁴ /

สระประสม /au/ ในภาษาไทยคำจะมีปฏิภาคกับสระ /a/ และพยัญชนะท้าย /j/ คือ /aj/ ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ในคำที่ใช้รูปเขียน ใ- ศัพท์ที่มีปฏิภาคดังกล่าวผู้วิจัยจะ

จัดเป็นคณะศัพท์และเลือกเป็นหน่วยอรรถที่ใช้เก็บข้อมูลด้วย เช่น

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยคำ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ</u>
'ใส'	/sau ¹ /	/saj ¹ /
'ใหม่'	/mau ³ /	/maj ³ /

จาก 3 เกณฑ์ข้างต้น ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมหน่วยอรรถทั้งหมด 680 หน่วยอรรถ และทดลองเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาไทยคำที่ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย ผู้วิจัยพบว่าหน่วยอรรถบางหน่วยมีปัญหา เช่น ความหมายไม่ชัดเจน ผู้บอกภาษาแต่ละระดับอายุเข้าใจไม่ตรงกัน หรือบางหน่วยอรรถเป็นศัพท์ภาษาไทยคำที่เวียดนามยืมจากจีน หรือสิ่งของที่ผู้บอกภาษาไทยคำในจังหวัดเพชรบุรีไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวันจึงไม่มีคำเรียก ผู้วิจัยจึงตัดหน่วยอรรถที่มีปัญหาออก เหลือหน่วยอรรถทั้งสิ้น 650 หน่วยอรรถ ซึ่งคาดว่าจะสามารถนำมาวิเคราะห์ให้เห็นถึงรูปแบบการใช้ศัพท์และการแปรเสียงของศัพท์ได้

2. จัดหมวดรายการศัพท์ภาษาไทยคำที่ใช้ทดสอบ ผู้วิจัยนำหน่วยอรรถ 650 หน่วย มาจัดหมวดรายการศัพท์ภาษาไทยคำ เพื่อทดสอบกับผู้บอกภาษาสามระดับอายุ ดังนี้

- 2.1 หมวดของกิน รสชาติ จำนวน 50 หน่วยอรรถ
- 2.2 หมวดสัตว์ จำนวน 44 หน่วยอรรถ
- 2.3 หมวดอวัยวะ ส่วนประกอบของ คน สัตว์ พืช ชื่อโรค
จำนวน 53 หน่วยอรรถ
- 2.4 หมวดธรรมชาติ พืช จำนวน 39 หน่วยอรรถ
- 2.5 หมวดวัตถุ สถานที่ จำนวน 80 หน่วยอรรถ
- 2.6 หมวดบุคคล การงาน จำนวน 31 หน่วยอรรถ
- 2.7 หมวดการแต่งกาย ผ้า แร่ธาตุ จำนวน 20 หน่วยอรรถ
- 2.8 หมวดคำถาม ลักษณะนาม คำเชื่อม คำบอกเวลา
จำนวน 38 หน่วยอรรถ
- 2.9 หมวดกริยาอาการ ขยายกริยา จำนวน 295 หน่วยอรรถ

3. คัดเลือกพื้นที่เก็บข้อมูล ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลในภูมิภาคตะวันตกซึ่งมีชาวไทดำอาศัยอย่างหนาแน่น คือ ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี อีกทั้งเป็นแหล่งแรกที่ชาวไทดำซึ่งอพยพจากเวียดนามตอนเหนือมาตั้งถิ่นฐานอยู่ ตำบลหนองปรุงแบ่งเป็น 6 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น 3,994 คน แยกเป็นชาย 1,891 คน หญิง 2,103 คน จำนวนครัวเรือน 986 ครัวเรือน (สุนทรรัตน์ แสงงาม, 2549 : 14) ประชาชน

ส่วนใหญ่ทุกหมู่บ้านใช้ภาษาไทยคำสื่อสารในชีวิตประจำวัน มีอาชีพเกษตรกรรม ทำนาข้าว พื้นที่เก็บข้อมูลคือ หมู่ที่ 1, 2 และ 4 ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

4. คัดเลือกผู้บอกภาษา ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้บอกภาษาไว้ คือ เป็นผู้ที่เกิดและเติบโตที่ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี และไม่เคยย้ายภูมิลำเนา ใช้ภาษาไทยคำในชีวิตประจำวัน มีอวัยวะในการออกเสียงดี มีประสาทตาและประสาทหูใช้การได้ดี มีความชำนาญในการใช้ภาษา และมีการศึกษาไม่เกินภาคบังคับ

ผู้วิจัยได้กำหนดระดับอายุของผู้บอกภาษาเป็น 3 ระดับอายุ คือระดับอายุที่ 1 อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไประดับอายุที่ 2 อายุตั้งแต่ 35-55 ปี ระดับอายุที่ 3 อายุตั้งแต่ 18-30 ปี

จากระดับอายุดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดระดับอายุละ 4 คน ชาย 2 คน หญิง 2 คน รวมผู้บอกภาษาทั้งสิ้น 12 คน ดังนี้

- ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 คือ นายช้อย ทองสัมฤทธิ์ อายุ 76 ปี นางลำพู มีสุข อายุ 69 ปี นางถนอม คงยิ้มละมัย อายุ 68 ปี และนายพา เพชรพลาย อายุ 68 ปี

- ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 คือ นางนุชชา จำปาทอง อายุ 55 ปี นางบุญแจ่มจำ อายุ 55 ปี นายสุรินทร์ คัดคะเนิง อายุ 50 ปี และนายวุฒิพงศ์ อ้อยทอง อายุ 49 ปี

- ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 คือ นายภาคภูมิ เอี่ยมเพชร อายุ 30 ปี นางสาวอรุณรุ่ง แจ่มจำ อายุ 30 ปี นางสาวสุนิสา เบียดกระสิน อายุ 21 ปี และนายอาภรณ์ ชุ่มเชื้อ อายุ 20 ปี

5. วิธีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้ของจริง แผ่นภาพ การแสดงกิริยาท่าทาง และการสนทนาโดยอธิบายความหมายของหน่วยอรรถ หรือกรณีที่เป็นคำไวยากรณ์ เช่น คำถาม คำปฏิเสธ คำช่วยกิริยาผู้วิจัยจะยกตัวอย่างประโยคภาษาไทยกรุงเทพฯ แล้วให้ผู้บอกภาษาแปลเป็นภาษาไทยคำเพื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จากหน่วยอรรถทั้งหมด 650 หน่วยอรรถ ผู้วิจัยพบว่าหน่วยอรรถบางหน่วยมีการใช้มากกว่า 1 คำ การที่จะทราบว่ามีคำต่างๆ เหล่านั้นเป็นศัพท์⁴ เดียวกันหรือคนละศัพท์ต้องอาศัยเกณฑ์การวิเคราะห์ศัพท์ดังต่อไปนี้

5.1 คำที่ใช้แทนหน่วยอรรถเดียวกัน ไม่ว่าจะคำๆ นั้นจะเป็นพยางค์เดียวหรือ

⁴ ศัพท์ (Lexical item) คือคำหนึ่งคำที่วิเคราะห์แล้วว่าเป็นสมาชิกของหน่วยอรรถ แต่ละศัพท์อาจมีรูปแปรหรือไม่ก็มีได้ ส่วนคำ (word) คือข้อมูลที่ไดจากการสอบถามผู้บอกภาษาซึ่งยังไม่ผ่านการวิเคราะห์ศัพท์ว่าคำเหล่านั้นเป็นศัพท์เดียวกันหรือคนละศัพท์

หลายพยางค์ หากความแตกต่างนั้นไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเกณฑ์การแปรเสียง จะจัดให้เป็นคนละศัพท์ เช่น

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยคำ</u>	<u>ระดับอายุที่ 1, 2, 3</u>
'อิฐ'	/din ¹ ci: ³ /	/ʔit ³ /
'เล่ม (ลักษณะนาม)'	/pap ³ /	/lem ⁴ /

5.2 คำ 2 คำที่ใช้แทนหน่วยอรรถเดียวกัน หากมีบางพยางค์ต่างกันและความต่างของพยางค์นั้นสามารถอธิบายได้ด้วยเกณฑ์การแปรเสียง ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน การแปรเสียงของคำที่จัดเป็นศัพท์เดียวกันนั้น จะมีความแตกต่างที่สามารถอธิบายได้ด้วยเกณฑ์ทางเสียง ดังนี้

1. การแปรเสียงพยัญชนะ การแปรของหน่วยเสียงพยัญชนะของคำที่จัดเป็นศัพท์เดียวกันนั้น จากข้อมูลสามารถอธิบายความแตกต่างทางสัทศาสตร์ ได้แก่ ฐานกรณ์ และลักษณะการออกเสียง ดังนี้

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยคำ</u>	<u>ระดับอายุที่ 1, 2, 3</u>
'ฝุ่น'	/xun ³ /	/khun ³ /

เสียง /x/ และ /kh/ มีสัทศาสตร์ใกล้เคียงกันคือ เป็นเสียงเพดานอ่อน ไม่ก้อง ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยคำ</u>	<u>ระดับอายุที่ 1, 2, 3</u>
'หน้าไหน'	/na: ⁵ suat ³ /	/na: ⁵ noʔ ³ ~ na: ⁵ no:k ³ /

เสียงท้าย /ʔ/ ~ /k/ ต่างกันเพียงฐานกรณ์ของเสียงคือ เสียงช่องว่างระหว่างเส้นเสียงกับเสียงเพดานอ่อน จัดเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน⁵ ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1, 2, 3

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยคำ</u>	<u>ระดับอายุที่ 1</u>
'ท้ายทอย'	/kam ¹ lon ³ /	/kam ¹ lon ³ ~ kam ¹ don ³ /

เสียงพยัญชนะต้น /l/ ~ /d/ ต่างกันเพียงลักษณะการออกเสียงคือ เสียงข้างลิ้นกับเสียงระเบิด จัดว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกันในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 บางคน

2. การแปรเสียงสระ การแปรเสียงสระบางเสียงจัดเป็นรูปแปรของศัพท์

⁵ สัญลักษณ์ ~ หมายถึงการแปรเสียงหรือรูปของศัพท์เดียวกัน

เดียวกัน หากสามารถอธิบายความต่างด้านสัทศาสตร์ของเสียง เช่น ระดับของลิ้นหรือเสียงสระที่มีจุดเริ่มต้นเดียวกัน

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยคำ</u>	<u>ระดับอายุที่ 3</u>
‘ร้อนใจ’	/hɔ:n ^o ca:w ¹ /	/hɔ:n ^o ca:w ¹ ~ hɔ:n ^o ca:w ¹ /

เสียงสระ /au/~/aw/ หรือทางสัทศาสตร์คือสระ [au] ต่างกันเพียงสระประสมเสียงที่ 2 คือสระกลาง ระดับสูง กับสระหลัง ระดับสูงในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 บางคน

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยคำ</u>	<u>ระดับอายุที่ 3</u>
‘มะรีน’	/mɯ: ^o hu: ^o /	/mɯ: ^o hu: ^o ~/ /mɯa ⁴ hu: ^o /

สระ /ɯ:^o/และ/ɯa/ มีสัทศาสตร์ใกล้เคียงกัน คือ เริ่มออกเสียงสระในตำแหน่งเดียวกัน มีการแปรในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 บางคน

5.3 คำที่ใช้แทนหน่วยอรรถบางคำ ถึงแม้จะเข้าเกณฑ์การแปรเสียงข้อ 5.2 แต่เนื่องจากคำนั้น เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องระบุว่าเป็นศัพท์ภาษาไทยคำ ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ศัพท์ภาษาลาวกลุ่มอื่นหรือเป็นเสียงปฏิภาคนระหว่างภาษา ซึ่งแสดงลักษณะเฉพาะของภาษาไทยกลุ่มย่อย ผู้วิจัยจัดให้เป็นคนละศัพท์ เช่น

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยคำ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ</u>	<u>ระดับอายุที่ 3</u>
‘พาย’	/pa:j ² /	/pha:j ² /	/pha:j ² /

คำว่า /pha:j²/ ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ เป็นศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ จัดเป็นคนละศัพท์กับ /pa:j²/ ซึ่งเป็นศัพท์ภาษาไทยคำตามเอกสารระบุ

5.4 คำที่ใช้แทนหน่วยอรรถบางคำ หากไม่มีเอกสารระบุว่าเป็นคำภาษาไทยคำ เพราะเป็นศัพท์สร้างใหม่ในภาษาไทยคำซึ่งปรากฏในพื้นที่เก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะจัดเป็นคนละศัพท์ เช่น

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยคำ</u>	<u>ศัพท์สร้างใหม่</u>	<u>ระดับอายุที่ 1, 2</u>
‘ไข่ขาว’	/kam ¹ sa:j ³ /	/sa:j ³ kha:w ¹ /	/sa:j ³ kha:w ¹ /
<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยคำ</u>	<u>ศัพท์สร้างใหม่</u>	<u>ระดับอายุที่ 1</u>
‘ไข่แดง’	/mɔn ² sa:j ³ /	/mɔn ² de:ŋ ¹ /	/mɔn ² de:ŋ ¹ /

5.5 คำที่ใช้แทนหน่วยอรรถนั้น หากมีความแตกต่างกันและความแตกต่างนั้นสามารถอธิบายได้ด้วย เกณฑ์ทางหน่วยคำ ก็ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน

เช่น มีการเปลี่ยนแปลงบางพยางค์ของหน่วยคำ โดยคงพยางค์หลักที่แสดงความหมายเด่นเหมือนกัน ดังนี้

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ศัพท์ภาษาไทยคำ</u>	<u>ระดับอายุที่ 1, 2</u>	<u>ระดับอายุที่ 3</u>
'โคลน'	/pon ¹ /	/pon ¹ ~ khi: ⁵ pon ¹ /	/pon ¹ /

/pon¹/ เป็นพยางค์หลักมีความหมายว่า โคลน เพียงแต่มีการแปรโดยเพิ่มหน่วยคำ /khi:⁵/ 'ชี้' ในผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 1, 2 บางคน ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน

ระบบเสียงภาษาไทยคำ

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลระบบเสียงพยางค์และสระพบว่าภาษาไทยคำตำบลหนองปรุง อำเภอยะโฮง จังหวัดเพชรบุรีมีหน่วยเสียงพยางค์ 19 หน่วยเสียง ได้แก่ /p, ph, b, t, th, k, kh, ʔ, c, f, s, h, m, n, ɲ, ɳ, l, w, j/ เสียงพยางค์ต้นคอบกล้ำมี 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /kw, khw, ɲw/ เสียงพยางค์ท้ายมี 9 หน่วยเสียง ได้แก่ /p, t, k, ʔ, m, n, ɲ, w, j/ หน่วยเสียงสระมีสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง ได้แก่ /i, i:, e, e:, ε, ε:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ สระประสมมี 4 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, ua, a, au/ ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยใช้ผลการวิจัยของสุนทรินทร์ แสงงาม (2549 : 70) ซึ่งทำวิจัยที่ตำบลหนองปรุง อำเภอยะโฮง จังหวัดเพชรบุรี พบว่ามีการแตกตัวของระบบวรรณยุกต์เป็น 2 ทาง (Two way split) ในช่อง A B C DL และ DS 123-4 ตามแบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของวิลเลียม เจ. เก็ดนีย์ (Gedney, 1972) (Gedney Tone's box) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยคำมี 6 หน่วยเสียง คือ วรรณยุกต์ที่ 1 เสียงกลางขึ้น (mid rising tone) วรรณยุกต์ที่ 2 เสียงต่ำขึ้นตก (low rising falling tone) วรรณยุกต์ที่ 3 เสียงต่ำขึ้น (Low rising tone) วรรณยุกต์ที่ 4 เสียงกลางระดับ (Mid level tone) วรรณยุกต์ที่ 5 เสียงต่ำระดับ (Low level tone) วรรณยุกต์ที่ 6 เสียงกลางตก (Mid falling tone)

ผลการวิจัย

1. การแปรด้านการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุ

เมื่อพิจารณาการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุที่พูดภาษาไทยคำ หมู่ที่ 1 และ 2 ตำบลหนองปรุง อำเภอยะโฮง จังหวัดเพชรบุรี จากจำนวนหน่วยอรรถ 650 หน่วยอรรถ ปรากฏผลดังนี้

- 1.1 หน่วยอรรถที่ผู้ออกภาษาไทยคำทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน
- 1.2 หน่วยอรรถที่ผู้ออกภาษาไทยคำทั้งสองระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน

1.3 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาไทยคำทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกัน

1.1 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาไทยคำทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน หมายถึง การที่ผู้บอกภาษาไทยคำเดียวกันหรือรูปแปรของศัพท์เดียวกัน จากการสอบถามพบว่า ผู้บอกภาษาไทยคำ อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรีทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เดียวกันมีจำนวน 447หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 73.38 แบ่งเป็น 3 รูปแบบดังนี้

1. การใช้ศัพท์ไทยคำ พบว่า ผู้บอกภาษาไทยคำทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ไทยคำมีจำนวน 370หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 56.92 ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ A แสดงรูปแบบการใช้ศัพท์ไทยคำ ดังแผนภูมิและตัวอย่างศัพท์ ดังต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A	A	A

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ระดับอายุที่ 1, 2, 3
'พริก'	/ma ⁴ ?uat ³ /	/ma ⁴ ?uat ³ /
'จิ้งหรีด'	/to: ¹ ci ¹ kuŋ ⁵ /	/to: ¹ ci ¹ kuŋ ⁵ /
'ขี้ตอก'	/khe:n ¹ so? ³ /	/khe:n ¹ so? ³ /
'ดอกกระดังงา'	/bo? ³ lan ² ŋa: ² /	/bo? ³ lan ² ŋa: ² /
'ซอห์น'	/ka ⁴ buaŋ ¹ /	/ka ⁴ buaŋ ¹ /

2. การใช้ศัพท์อื่น หมายถึง การที่ผู้บอกภาษาไทยคำทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ หรือภาษาไทยถิ่นกลาง หรือภาษาลาวกลุ่มอื่น หรือศัพท์สร้างใหม่ การใช้ศัพท์ลักษณะนี้ มีจำนวน 104 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 16 ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ B แสดงรูปแบบการใช้ศัพท์อื่น ดังแผนภูมิและตัวอย่างศัพท์ ดังต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
B	B	B

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ระดับอายุที่ 1, 2, 3
'ของเล่น'	/cuaŋ ⁴ ?in ⁵ /	/khɔŋ ¹ len ⁴ /
'ชื่อเรือน'	/sin ² jua ² /	/khu: ² /
'จมวก'	/lem ¹ sa:ŋ ⁶ /	/sa ⁴ mua? ⁴ /
'กา (ภาชนะ)'	/?ɔm ⁴ /	/ka: ¹ /

'ตุ้มหูหุ้ง' /bɔn³ bɔŋ³/ /tum⁵ hu:¹/

3. การใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น หมายถึง การที่ผู้บอกภาษาไทดำทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น การใช้ศัพท์ลักษณะนี้ มีจำนวน 3 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 0.46 ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ แสดงรูปแบบการใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น ดังแผนภูมิและตัวอย่างต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A	A	A
B	B	B

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทดำ	ระดับอายุที่ 1, 2, 3
'คราด'	/ba:n¹ sa:ŋ⁵/	/ba:n¹ sa:ŋ⁵/ /kha:t⁴/
'ตะแกรง'	/sɔ:ŋ¹/	/sɔ:ŋ¹/ /ta⁴ kɛ:ŋ¹/
'เตี๊อด'	/fot⁴/	/fot⁴/ /duat³/

1.2 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาไทดำทั้งสองระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน หมายถึง การที่ผู้บอกภาษาทั้งสองระดับอายุใช้ศัพท์ไทดำหรือศัพท์อื่นหรือใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น การใช้ลักษณะนี้มีจำนวน 151 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 23.23 แบ่งเป็น 6 รูปแบบ ดังนี้

1. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1, 2 ใช้ศัพท์ไทดำ ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่น การใช้ศัพท์ลักษณะนี้มีจำนวน 56 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 8.61 ดังแผนภูมิและตัวอย่างต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A	A	B

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทดำ	ระดับอายุที่ 1, 2	ระดับอายุที่ 3
'ซี (พิน)	/lem⁴/	/lem⁴/	/si:⁴/
'กระรอก'	/to:¹ hɔ:⁴/	/to:¹ hɔ:⁴/	/ka¹ lɔ:k⁴/
'ท้ายทอย'	/kam¹ lon⁵/	/kam¹ lon⁵/	/tha:j⁵ tho:j¹/
'สมอง'	/ʔɛ:⁵/	/ʔɛ:⁵/	/sa⁴ mɔ:ŋ¹/

‘พะอง’ /ta⁴ kə:n¹/ /ta⁴ kə:n¹/ /pha⁴ ?əŋ¹/

2. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ไทดำ ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2, 3 ใช้ศัพท์อื่น การใช้ศัพท์ลักษณะนี้มีจำนวน 11 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 1.69 ดังแผนภูมิและตัวอย่างต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A	B	B

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2, 3
‘ถั่วลันเตา’	/tua ³ ləŋ ⁴ /	/tua ³ ləŋ ⁴ /	/tua ³ khut ⁴ /
‘ร่างกาย’	/to: ¹ kiŋ ⁴ /	/to: ¹ kiŋ ⁴ /	/lam ² to: ¹ /
‘ดอกบานไม่รู้โรย’	/bəŋ ³ sa:m ¹ buan ¹ /	/bəŋ ³ sa:m ¹ buan ¹ /	/bəŋ ³ ba:n ¹ bə: ³ lu: ⁶ loj ¹ /
‘ขี้หน้’	/khun ⁵ /	/khun ⁵ /	/khon ⁵ /
‘ซา (ฝน)’	/?wan ⁵ /	/?wan ⁵ /	/sa: ² /

3. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2, 3 ใช้ศัพท์อื่น การใช้ศัพท์ลักษณะนี้มีจำนวน 9 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 1.38 ดังแผนภูมิและตัวอย่างต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A		
B	B	B

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยคำ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2, 3
‘มะขามเทศ’	/ma ⁴ kha:m ¹ pe: ¹ /	/ma ⁴ kha:m ¹ pe: ¹ /	/ma ⁴ kha:m ¹ the:t ⁴ /
‘แพะ’	/to: ¹ be? ³ /	/to: ¹ be? ³ /	/phe? ² /
‘ของข้าว’	/pa: ⁶ kho: ¹ /	/pa: ⁶ kho: ¹ /	/ŋa:w ⁶ /
‘สะพาน’	/khua ¹ /	/khua ¹ /	/sa ⁴ pha:n ² /
‘ฝึกซ้อม เรียง’	/?ep ³ /	/?ep ³ /	/fuuk ⁴ /

4. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1, 2 ใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่น การใช้ศัพท์ลักษณะนี้มีจำนวน 27 หน่วยอรรถ

หรือร้อยละ 5.38 ดังแผนภูมิและตัวอย่างต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A	A	A B

หน่วยอรรถ	ศัพท์ไทดำ	ระดับอายุที่ 1, 2	ระดับอายุที่ 3
'ล้าง'	/suaj ⁴ /	/suaj ⁴ /	/suaj ⁴ / /la:ŋ ⁶ /
'สนุกไพเราะ'	/muan ⁴ /	/muan ⁴ /	/muan ⁴ / /sa ⁴ nuk ⁴ /
'หึ่งหวง'	/həŋ ¹ /	/həŋ ¹ /	/həŋ ¹ / /?it ³ sa: ¹ /
'แตก'	/teɽ ³ /	/teɽ ³ /	/teɽ ³ / /te:k ³ /
'ได้เถียง'	/ka:j ⁶ /	/ka:j ⁶ /	/ka:j ⁶ / /thiaŋ ¹ /

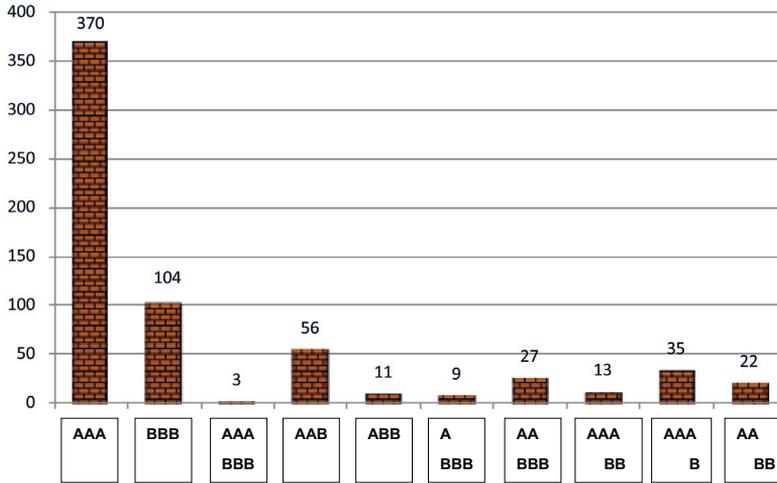
1.3 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาไทยดำทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกัน
 หมายถึง การที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ไทดำ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่นเท่านั้น มีจำนวน 22 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 3.38 ดังแผนภูมิและตัวอย่างต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
A	A B	B

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยดำ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
'สัประรด'	/ma ⁴ nat ⁴ /	/ma ⁴ nat ⁴ /	/ma ⁴ nat ⁴ / /som ⁵ ma ⁴ lot ⁴ /	/sap ⁵ pa ⁴ lot ⁴ /
'ดอกโสน'	/boɽ ³ ko: ¹ ta:ŋ ¹ /	/boɽ ³ ko: ¹ ta:ŋ ¹ /	/boɽ ³ ko: ¹ ta:ŋ ¹ / /boɽ ³ sa ⁴ no: ¹ /	/boɽ ³ sa ⁴ no: ¹ /
'ปิ่น'	?oŋ ¹ /	?oŋ ¹ /	?oŋ ¹ / /pu:n ¹ /	/pu:n ¹ /
'ข้างล่าง'	/koŋ ¹ /	/koŋ ¹ /	/koŋ ¹ / /la:ŋ ⁴ /	/la:ŋ ⁴ /
'ขยัน'	/co:ŋ ¹ /	/co:ŋ ¹ /	/co:ŋ ¹ /	

/kha⁴jan¹/ /kha⁴jan¹/

จากรูปแบบการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาไทยคำทั้ง 10 รูปแบบ

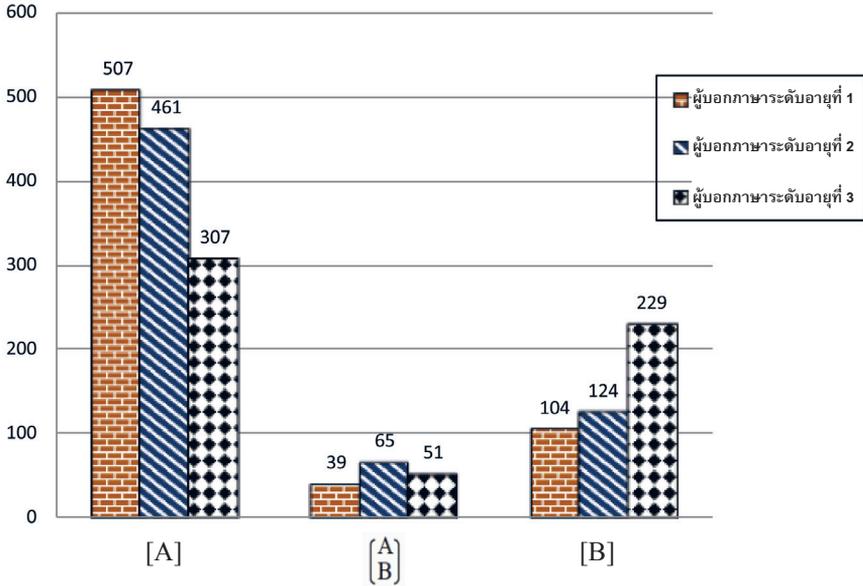
สามารถแสดงความถี่ของการใช้แต่ละแบบ ได้ด้วยแผนภูมิดังต่อไปนี้

จะเห็นว่าชุมชนภาษาไทยคำ คำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี ผู้บอกภาษาทุกระดับอายุใช้ศัพท์ไทยคำร่วมกันเป็นจำนวนมากที่สุดคือ 370 หน่วยอรรถ รองลงมาคือการใช้ศัพท์อื่นแทนศัพท์ไทยคำ จำนวน 104 หน่วยอรรถ

เมื่อพิจารณาอัตราการใช้ศัพท์ไทยคำ [A] ศัพท์อื่น [B] และการใช้ศัพท์ไทยคำ ร่วมกับศัพท์อื่น $\left[\begin{smallmatrix} A \\ B \end{smallmatrix} \right]$ ของผู้บอกภาษาแต่ละระดับอายุพบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ไทยคำ [A] มากที่สุด คือร้อยละ 78 ใช้ศัพท์อื่น [B] น้อยที่สุด คือร้อยละ 16 ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่น [B] มากที่สุด คือร้อยละ 35.23 และใช้ศัพท์ไทยคำ [A] น้อยที่สุด คือร้อยละ 47.23 ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์ไทยคำ ร่วมกับศัพท์อื่น $\left[\begin{smallmatrix} A \\ B \end{smallmatrix} \right]$ มากที่สุด คือร้อยละ 10 ดังตารางต่อไปนี้

ระดับอายุ \ การใช้ศัพท์	A		$\left[\begin{smallmatrix} A \\ B \end{smallmatrix} \right]$		B	
		%		%		%
ระดับอายุที่ 1	507	78	39	6	104	16
ระดับอายุที่ 2	461	70.92	65	10	124	19.07
ระดับอายุที่ 3	307	47.23	51	7.84	229	35.23

ตารางเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ไทดำ [A] ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น (A/B) และศัพท์อื่น [B] ของคนสามระดับอายุ

2. การแปรด้านรูปศัพท์ของคนสามระดับอายุ

2.1 การแปรด้านรูปศัพท์ของไทดำ

2.2 การแปรด้านรูปศัพท์ของศัพท์อื่น

2.1 การแปรด้านรูปศัพท์ของไทดำหมายถึง การใช้รูปศัพท์ภาษาไทยของผู้บอกภาษาแต่ละระดับอายุ หรือระดับอายุเดียวกันที่มีมากกว่า 1 รูปแปร โดยรูปแปรที่เกิดขึ้นจากการตัด การเพิ่ม หรือการเปลี่ยนบางพยางค์ โดยพยางค์ที่แสดงความหมายหลักยังคงเดิม เช่น

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1, 2, 3
‘บุนบูนี่’	/bem ¹ ~ bem ¹ be ³ /
	ระดับอายุที่ 1, 2, 3
‘โกหก’	/bew ⁵ ~ khi: ⁵ bew ³ /
	ระดับอายุที่ 1
‘ร่ม’	/kan ² hom ⁴ ~ hom ⁴ /
	ระดับอายุที่ 1, 2, 3
‘ที่เหน’	/ka ¹ lau ² ~ bon ³ lau ² /

นอกจากนี้ยังพบการแปรเสียงของศัพท์ไทดำ เช่น

<u>การแปรเสียง</u>	<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ระดับอายุที่ 1, 2</u>	<u>ระดับอายุที่ 3</u>
/l ~ d /	‘บันได’	/khan ² laj ¹ /	/khan ² daj ¹ /
		<u>ระดับอายุที่ 3</u>	
/au ~ aw/	‘ใส’	/sau ¹ ~ saw ¹ /	

2.2 การแปรด้านรูปศัพท์ของศัพท์อื่น หมายถึง การใช้รูปแปรของศัพท์อื่น ได้แก่ ภาษาไทยกรุงเทพฯ ภาษาไทยถิ่นกลาง หรือการสร้างศัพท์ใหม่ที่ปรากฏใช้ในผู้ออกภาษาทั้งสามระดับอายุ รูปแปรนี้อาจเกิดจากการตัด การเพิ่ม หรือการเปลี่ยนแปลงพยางค์ โดยพยางค์ที่แสดงความหมายหลักยังคงเดิม เช่น

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ระดับอายุที่ 1, 2</u>	<u>ระดับอายุที่ 2, 3</u>
‘แกะ’ (สัตว์)	/to: ¹ ke: ³ /	/ke: ³ /
‘ปลาเนื้ออ่อน’	/pa: ¹ nua ⁶ ʔo:n ³ /	/pa: ¹ nua ⁶ nim ⁴ /
‘จะงอย (ปากนก)’	/sop ³ nok ⁴ /	/ŋo: ² sop ³ nok ⁴ /

นอกจากนี้ยังพบการแปรเสียงของศัพท์อื่น เช่น

<u>การแปรเสียง</u>	<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ระดับอายุที่ 1, 2</u>	<u>ระดับอายุที่ 3</u>
-ʔ ~ -k	‘คอกอก’	/ko: ² pho: ⁴ /	/ko: ² pho: ^k /
		<u>ระดับอายุที่ 1, 2</u>	<u>ระดับอายุที่ 3</u>
s ~ ch	‘ชะลอม’	/sa ⁴ lo:m ² /	/cha ⁴ lo:m ² /
		<u>ระดับอายุที่ 1, 2, 3</u>	
p ~ ph	‘ทอผ้า’	/pe: ⁶ ~ phe: ⁶ /	

3. การแปรด้านความหมายของศัพท์ ของคนสามระดับอายุ

ผู้วิจัยพบการแปรความหมายของบางศัพท์ ดังนี้

3.1 การแปรด้านความหมายกว้างออก (Widening) หมายถึง ผู้ออกภาษาระดับอายุหนึ่งใช้ในความหมายแคบ แต่ผู้ออกภาษาระดับอายุต่อมาใช้ในความหมายกว้างกว่าเดิม ส่วนใหญ่จะเกิดกับศัพท์อื่น ซึ่งผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 2 หรือ 3 จะใช้ศัพท์อื่นในความหมายกว้าง คลุมความหมายของศัพท์ไทดำ ปรากฏการณ์ดังกล่าวมีผลต่อการสูญเสียศัพท์ไทดำ เช่น

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ระดับอายุที่ 1, 2</u>
‘ไผ่’	/pho: ³ /

หมายถึง การไผ่ออกมาให้เห็นทั้งตัว ถ้าไผ่แค่อวัยวะบางส่วน เช่น มือ เท้า หน้า ใ้ว่า

/men³/

ระดับอายุที่ 3

/pho:³/

หมายถึง การโผล่ออกมาให้เห็นทั้งตัว หรือ
อวัยวะบางส่วน

ระดับอายุที่ 1, 2

‘สไบ’

/sa⁴ baj¹/

หมายถึง สไบที่มีเนื้อผ้า สีสน และลายปักที่
ไม่ใช่ของไทดำ ถ้าเป็นของไทดำ ใช้น่า /pha:⁵
piaw¹/

ระดับอายุที่ 3

/sa⁴ baj¹/

หมายถึง สไบทุกประเภท ทั้งของไทดำและ
กลุ่มชาติพันธุ์อื่น

3.2 การแปรด้านความหมายแคบเข้า (Narrowing) หมายถึง ผู้บอกลักษณะระดับอายุหนึ่งใช้ในความหมายแคบ แต่ผู้บอกลักษณะระดับอายุต่อมาใช้ในความหมายกว้างกว่าเดิม ส่วนใหญ่จะเกิดกับศัพท์ไทดำซึ่งมีความหมายกว้างในผู้บอกลักษณะระดับอายุที่ 1 และหรือ 2 ระดับอายุต่อมาใช้ในความหมายแคบ ปรากฏการณ์ดังกล่าวมีผลต่อการสูญเสียศัพท์ไทดำด้วย เช่น

หน่วยอรรถ

‘สไบ’

ระดับอายุที่ 1

/pha:⁵ piaw¹/

หมายถึง สไบหรือผ้าคาดอกที่มีเนื้อผ้า สีสน
และลายปักของไทดำเท่านั้น ถ้าเป็นของ
กลุ่มชาติพันธุ์อื่น ใช้น่า /sa⁴ baj¹/

ระดับอายุที่ 2

/pha:⁵ piaw¹/

หมายถึง สไบหรือผ้าคาดอกทุกประเภททั้ง
ของไทดำและกลุ่มชาติพันธุ์อื่น

4. การสูญเสียศัพท์ไทดำและการรักษาศัพท์ไทดำ

จากข้อมูลการใช้ศัพท์รูปแบบ B B B พบว่า มีการสูญเสียศัพท์ไทดำโดยศัพท์อื่นแทน ได้แก่ ศัพท์ไทยกรุงเทพฯ ศัพท์ไทยถิ่นกลาง ศัพท์ลาวกลุ่มอื่น หรือศัพท์สร้างใหม่ เช่น

หน่วยอรรถ

‘น้อยหน้า’

ศัพท์ไทดำ

/ma⁴ saj¹ khiat³/

ระดับอายุที่ 1, 2

/ma⁴ no:⁵ ne:⁵/

ระดับอายุที่ 3

/no:⁵ ja:³ na:³/

ศัพท์ / ma⁴ no:⁵ ne:⁵/ เป็นศัพท์ภาษาไทยยวน ซึ่งผู้บอกลักษณะระดับอายุ

ที่ 1, 2 นำมาใช้แทนศัพท์ไทดำคือ /ma⁴ sa:j¹ khiat³/ ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุ
ที่ 3 ได้นำศัพท์ /no:j⁴ na:³/ ของภาษาไทยกรุงเทพฯ มาใช้แทนศัพท์ไทดำ

หน่วยอรรถ	ศัพท์ไทดำ	ระดับอายุที่ 1, 2	ระดับอายุที่ 3
'เกลือ, กระจาย'	/hia ⁴ ha:j ² /	/sa ⁴ sa:j ² /	/ka ⁴ ca:j ² /

ศัพท์ /sa⁴ sa:j²/ เป็นศัพท์ภาษาลาวเวียง ลาวครั้ง ซึ่งผู้บอกภาษาระดับอายุ
ที่ 1, 2 นำมาใช้แทนศัพท์ไทดำคือ /hia⁴ ha:j²/ ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ได้นำ
ศัพท์ /ka⁴ ca:j²/ ของภาษาไทยกรุงเทพฯ มาใช้แทนศัพท์ไทดำ

การใช้ศัพท์ภาษาอื่น หรือศัพท์สร้างใหม่ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าภาษา
ไทดำ ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี มีการเปลี่ยนแปลงด้านการ
สนธิศัพท์ไทดำ ที่ปรกร (A) ระดับอายุต่างๆ เพราะการใช้ศัพท์อื่น (B) หรือการใช้ศัพท์
ไทดำร่วมกับศัพท์อื่น นั้น ปรากฏตั้งแต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 กล่าวคือ ผู้บอก
ภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์อื่นจำนวน 104 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 16 ใช้ศัพท์ไทดำ
ร่วมกับศัพท์อื่นจำนวน 39 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 6 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3
ใช้ศัพท์อื่นมากที่สุด คือจำนวน 229 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 35.23 ส่วนผู้บอกภาษา
ระดับอายุที่ 2 จะใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่นมากที่สุด จำนวน 65 หน่วยอรรถ หรือ
ร้อยละ 10 ผู้วิจัยคาดว่าระดับอายุที่ 2 เป็นบุคคลวัยทำงาน มีครอบครัว เป็นระดับอายุ
เชื่อมต่อกับคนวัยชราและวัยหนุ่มสาว จึงนิยมใช้ศัพท์ทั้งสองประเภทสื่อสารควบคู่กัน

หากจะพิจารณารูปแบบ **B B B** คือการใช้ศัพท์อื่นแทนศัพท์ไทดำแต่ละ
หมวด ซึ่งมีผลทำให้เกิดการสนธิศัพท์ไทดำของผู้บอกภาษาทุกระดับอายุ พบว่าหมวด
วัตถุ สถานที่ และหมวดการแต่งกาย ผ้า แร่ธาตุ ผู้บอกภาษาใช้ศัพท์อื่นมากเป็นลำดับ
ที่ 1 และ 2 อาจเป็นเพราะวัตถุสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวันของชาวไทยดำเปลี่ยนรูป
แบบไปและเปลี่ยนวัสดุที่นำมาผลิต อาจใช้พลาสติกแทนดอกซึ่งเป็นเครื่องจักสาน คน
รุ่นใหม่ใช้ศัพท์อื่นแทน เช่น หน่วยอรรถ กระบุง กระติบ กระต้อมที่นา หรือส่วนประกอบ
ของบ้านเรือนแบบไทดำ เช่น ซานเรือน ชายคาตลอดจนวิธีการแต่งกายแบบไทดำที่ไม่
นิยมแต่งในชีวิตประจำวัน คงเหลือแต่แต่งในงานบุญประจำปีหรือเพื่อประชาสัมพันธ์
ให้นักท่องเที่ยวรู้จักเท่านั้น เช่น หน่วยอรรถ ปีนปักผม กระตุ่มเงิน กำไลเงิน สร้อยคอ
ตุ้มหูแบบไทดำ ส่วนหมวดคำถาม ลักษณะนามใช้ศัพท์อื่นน้อยที่สุดโดยเรียงลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 หมวดวัตถุ สถานที่ จำนวน 80 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 28 หน่วยอรรถ
(ร้อยละ 35)

- ลำดับที่ 2 หมวดการแต่งกาย ผ้า แร่ธาตุ จำนวน 20 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 5 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 25)
- ลำดับที่ 3 หมวดอวัยวะ ส่วนประกอบของคน สัตว์ พืช ชื่อโรค จำนวน 53 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 8 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 15)
- ลำดับที่ 4 หมวดกิจกรรมการ ขยายกิจการ จำนวน 295 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 39 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 13.22)
- ลำดับที่ 5 หมวดบุคคล การงาน จำนวน 31 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 4 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 12.90)
- ลำดับที่ 6 หมวดธรรมชาติ จำนวน 39 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 5 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 12.82)
- ลำดับที่ 7 หมวดของกิน รสชาติ จำนวน 50 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 6 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 12)
- ลำดับที่ 8 หมวดสัตว์ จำนวน 44 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 6 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 12)
- ลำดับที่ 9 หมวดคำถาม ลักษณะนาม คำเชื่อม คำบอกเวลา จำนวน 38 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 4 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 10.52)

ส่วนการรักษาศัพท์ไทยคำ รูปแบบ **A A A** แต่ละหมวดของคนสามระดับอายุนั้น ผู้วิจัยพบว่าหมวดคำถาม ลักษณะนาม คำเชื่อม คำบอกเวลา ผู้บอกภาษาใช้ศัพท์ไทยคำมากที่สุดอาจเป็นเพราะหมวดคำดังกล่าวเป็นคำไวยากรณ์ค่อนข้างเป็นนามธรรมใช้เชื่อมประโยคให้ละเอียด ส่วนหมวดวัตถุ สถานที่ ผู้บอกภาษาจะใช้ศัพท์ไทยคำน้อยที่สุด โดยเรียงลำดับดังนี้

- ลำดับที่ 1 หมวดคำถาม ลักษณะนาม คำเชื่อม คำบอกเวลา จำนวน 38 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์อื่น 31 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 81.57)
- ลำดับที่ 2 หมวดบุคคล การงาน จำนวน 31 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์ไทยคำ 23 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 74.19)
- ลำดับที่ 3 หมวดของกิน รสชาติ จำนวน 50 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์ไทยคำ 34 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 68)
- ลำดับที่ 4 หมวดสัตว์ จำนวน 44 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์ไทยคำ 26 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 65)
- ลำดับที่ 5 หมวดธรรมชาติ จำนวน 39 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์ไทยคำ 25 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 64.10)

- ลำดับที่ 6** หมวดการแต่งกาย ผ้า แร่ธาตุ จำนวน 20 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์ไทดำ 12 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 60)
- ลำดับที่ 7** หมวดกิริยาอาการ ขยายกิริยา จำนวน 295 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์ไทดำ 160 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 54.23)
- ลำดับที่ 8** หมวดอวัยวะ ส่วนประกอบของคน สัตว์ พืช ชื่อโรค จำนวน 53 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์ไทดำ 27 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 50.94)
- ลำดับที่ 9** หมวดวัตถุ สถานที่ จำนวน 80 หน่วยอรรถ ใช้ศัพท์ไทดำ 32 หน่วยอรรถ (ร้อยละ 40)

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการใช้หน่วยอรรถจำนวน 650 หน่วยอรรถ สอบถามผู้บอกภาษาไทดำ ทั้งสามระดับอายุในตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี พบการแปรผันการใช้ศัพท์ กล่าวคือ มีการใช้ศัพท์ไทดำมากที่สุดในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และน้อยที่สุดในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ด้านการใช้ศัพท์อื่นมีการใช้มากที่สุดในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และน้อยที่สุดในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ส่วนการใช้ศัพท์ไทดำร่วมกับศัพท์อื่นนั้น ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้มากที่สุดและน้อยที่สุดในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 การแปรผันรูปศัพท์ไทดำและศัพท์อื่นพบการเพิ่ม การตัดพยางค์ และการแปรเสียงพยัญชนะและสระด้วย นอกจากนี้ยังมีการแปรความหมาย ทั้งความหมายกว้างออกและแคบเข้า โดยเฉพาะการแปรความหมายแบบแคบเข้าของศัพท์ไทดำและการใช้ศัพท์อื่นในความหมายกว้างออกจะมีผลกระทบต่อการสูญเสียศัพท์ไทดำในอนาคต

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ใช้ตัวแปร “อายุ” ศึกษาการแปรของศัพท์ในภาษาตระกูลไทพื้นที่ต่าง ๆ เช่น งานวิจัยของ สายัน สวมทอง (2544) ศึกษาศัพท์ภาษาไทยถิ่นของคนสามระดับอายุในตำบล ควนธานี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง งานวิจัยของ ศรีนยา จิตบรรจง และดุชะฎี กองสมบัติ (2551) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ศัพท์ภาษาญ้อของชาวบ้านที่ทำขอนยาง ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม งานวิจัยของ พิณรัตน์ อัครวิวัฒนากุล (2555) ศึกษาการแปรและการเปลี่ยนทางศัพท์และเสียงในภาษาไทยถิ่นที่พูดในจังหวัดน่าน

เมื่อพิจารณาเรื่องการแปรศัพท์ ผู้วิจัยพบประเด็นเกี่ยวกับเสียงย่อยที่เกิดขึ้นใหม่ในภาษาไทยไทดำได้แก่ เสียงพยัญชนะต้น [ch] และ [d] ซึ่งเป็นอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯหรือภาษาไทยกลาง เช่นคำว่า /phak³ chi:²/ ‘ผักชี’ /cha³lɔ:m²/ ‘ชะลอม’ /dɔ:ŋ¹/ ‘ดอง’ ส่วนใหญ่จะเกิดกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ที่จะใช้เสียง [ch] และ [d]

แทนเสียง /s/ และ /l/ ในภาษาไทยดำแต่เดิม นอกจากนั้นยังพบการแปรเสียงพยัญชนะ
ท้าย /ʔ ~ k/ ในศัพท์ที่ใช้สระเสียงยาวหรือสระประสม เช่น ‘หยวก’ ผู้บอภาษาาระดับ
อายุที่ 1 จะออกเสียงเป็น /juaʔ⁴/ ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะท้ายที่ถูกต้องในภาษาไทยดำ
แต่ผู้บอภาษาาระดับอายุที่ 3 จะออกเสียงเป็น /juak³/ ซึ่งเป็นศัพท์ไทยกรุงเทพฯ
นับเป็นการสัมผัสภาษา (Language contact) ที่น่าสนใจหรือการใช้ศัพท์ภาษาลาว
กลุ่มอื่นที่อยู่ใกล้เคียง แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงภาษาอันเนื่องมาจากปัจจัยภายนอก
เกิดการผสมผสานของภาษา (Language mixture) ระหว่างภาษาไทยดำกับภาษาอื่น
ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ซึ่งควรใช้ตัวแปรทางสังคม เช่น เพศ อาชีพ
ทัศนคติต่อภาษาศึกษาให้ละเอียดต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- นิภา ไชยะ. (2553). การเปลี่ยนแปลงทางภาษาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาษาลาวโซ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บงอร ปิยะพันธ์. (2541). ลาวในกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พินดา เป็นสมุท. (2524). คำและความหมายในภาษาลาวโซ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พินรัตน์ อัครวัฒนากุล. (2555). รายงานการวิจัยโครงการการแปรและการเปลี่ยนแปลงทางศัพท์และเสียงในภาษาไทยถิ่นที่พูดในจังหวัดน่าน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วรนุช ประพิณ. (2539). การศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาลาวโซ่ง ในจังหวัดนครปฐม ราชบุรีและ เพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรินยา จิตบรรจงและดุษฎี กองสมบัติ. (2551). รายงานการวิจัยการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นของชาวบ้านท่าขอนยาง ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมทรง บุรุษพัฒน์และคณะ. (2554). รายงานการวิจัยการใช้ภาษาและทัศนคติต่อภาษาและการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในภูมิภาคตะวันตก. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สายัณ สวมทอง. (2544). คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นของคนสามระดับอายุในตำบลควนธานี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุนทรตรี แสงงาม. (2549). การแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ตามกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษาในภาษาไทโซ่ง (ไตดำ) ที่พูดในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ และกันทิมา วัฒนะประเสริฐ. (2539). รายงานการวิจัย
วิเคราะห์การใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามระดับอายุในชุมชน
ภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2532). คำจำกัดความในภาษาศาสตร์สังคม. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2544). ภาษาศาสตร์สังคม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชุลี บุระณะสิงห์. (2531). วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสาม
ระดับอายุในภาษาไทยโซ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภาษาต่างประเทศ

- Chamberlain, James R. (1975). "A New look of the history and classification of
the Tai Language." in **Studies in Tai Linguistics in Honor of William
J. Gedney** : p. 49-66. Bangkok: CIEL.
- Ferguson, C.A. and Gumperz, J.D. (1973). "Varity and Language." In **Reading
for Applied Linguistics vol.1**. Ed. by J. F. B Allen and Pit Corder.
London: Oxford University Press.
- Fippinger, Jay and Fippinger, Dorothy. (1974). Black Tai phoneme, with reference
to White Tai. **Anthropological Linguistics** 12, 3 : 83-95.
- Gedney, William J. (1972). "A Checklist for determining tones in Tai Dialects."
In **Studies in Linguistics in Honor of George L. Trager** : p. 423-437.
Ed. by M. Estillie Smith. Mouton: The Hauge.
- Labov, William A. (1972). **Sociolinguistics pattern**. Philadelphia: University
of Pennsylvania.
- Li, Fang Kuei. (1959). Classification by vocabulary: Tai Dialects. **Anthropological
Linguistics** 1-2 : 15-21.
- Luangthongkum, Theraphan. Old Tai Dam (Black Tai) Lexicon. (Manuscript).
- Orapin Maneewong. (1978). A Comparative phonological study of Lao Song in
Petburi and Nakhorn Pathom Province. Unpublished M.A. Thesis, Mahidol
University.

